

BURGONYA VILÁG

II. évfolyam 2. szám

2014. november

www.obtt.hu

AZ ORSZÁGOS BURGONYA SZÖVETSÉG ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ HOLLAND VETŐBURGONYA FAJTÁK HAMAROSAN A KITE ZRT. KÍNÁLATÁBAN.

Elérhető lesz a Desiree mellett a **StetHolland** fajtái közül két újdonság,
a Dirosso és a Zina Red illetve a sárga héjú Bellini.

Közép kései, jó tárolhatóság jellemzi

Desiree

*Közepes érésű, kimagasló egyöntetűséggel rendelkező nagyon nagy
termőképességű, hűtőben jól tárolható fajta*

Bellini

StetHolland

Zina Red

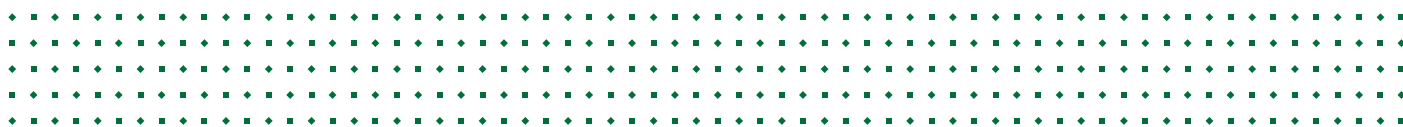

Dirosso

Közepes érésű, kimagasló termőképességű fajta

Korai-közép korai, jó ellenállóságú, piacos fajta

BURGONYA VILÁG

II. évfolyam 2. szám
2014. november
www.obtt.hu

AZ ORSZÁGOS BURGONYA SZÖVETSÉG ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

Kiadja:

az Országos Burgonya Szövetség
és Terméktanács

Levélcím:

1054 Budapest, Akadémia u. 1.

E-mail: obtt@t-online.hu

Kecskés Gábor,
főszerkesztő

Szabó István,
felelős szerkesztő

Mobil: +36 30 931 8208

E-mail: szabo.haladas@t-online.hu

Nedelkovics Jelena,
marketing

Telefon: +36 354 0460

Fax: +36 269 0589

Mobil: +36 20 326 3477

E-mail: obtt@t-online.hu

Eller János,
tördelőszerkesztő
+36 30 268-5716
jeller@t-online.hu

Címoldal: KITE

Nyomtatás:
BÖCZ Nyomda
Szekszárd
ISSN 2064-5937

A lapban közölt cikkek külső lektorálás nélkül, a szerkesztőbizottság felülvizsgálata és véleménye alapján jelennek meg. A szerzők személyesen vállalnak felelősséget az általuk leírtakért. A témával kapcsolatban szükség esetén a szerzők adnak további felvilágosítást. A hirdetések tartalmáért minden tekintetben a megrendelő felel. Minden jog fenn tartva! A lapban közölt írások részleges vagy teljes körű utánkölzése, – elektronikus és nyomtatott médiákban – a kiadó írásos engedélye nélkül tilos!

Tartalom

KITE	2
Tartalom jegyzék.	3
KITE Joskin pótkocsik	4
Dicsőség a krumplinak (<i>Bédai Katalin</i>)	6
Amit a csírázásról feltétlenül tudni kell... (SPIESS-URANIA CHEMICALS)	10
benne: TOYOTA	11
20 tuti tipp burgonyához	12
Minőségi keszthelyi vetőburgonya (<i>Dr. Polgár Zsolt</i>)	13
Meghívó Ágazati Fórumra 2015. január 15.	
AGRICO KFT.	14
BÉDALIN KFT.	15
SPIESS-URANIA CHEMICALS GMBH GRO-STOP termékek	16
NAGYBANI PIAC	17
Berzence képek	18
Keszthely képek	19
Az ültetéstől a konyháig BAYER KFT. – (<i>Farády László</i>)	20
Vetőburgonya szaporítások helyzete 2014-ben (<i>NÉBiH-Szabó Kristóf</i>) ..	22
HZPC.	23
Terméktanács kóstoltat az Auchan Áruházakban	24
ORGANIT KFT.	25
Receptek:	26
Baconba göngyölt báránycsülök, héjában sült krumplival Brassói aprópecsenye	
EURO SOL KFT.	27
Hogyan tehetjük a burgonyatermesztést még jövedelmezőbbé? (ORGANIT KFT.)	28
GRIMME – Sikeres betakarítás (TEMPEL KFT.)	29
Burgonya piaci hírek	32
TEMPEL KFT.	35
BAYER KFT.	36

Joskin pótkocsik

A KITE Zrt. olyan nagy fajsúlyú növények, mint pld. a burgonya és egyéb gyökérzöldségek szállításához a Joskin gyár pótkocsi szériát kínálja.

A Joskin gyár pótkocsi szériájában megtalálható az egy-vagy többtengelyes, 2 tonnától 22 tonnás terhelhetőségű pótkocsik, melyek a Joskin tartálykocsik több évtizedes gyártási tapasztalatából adódóan, a szabadalmaztatott megoldások eredményeként merev és erős alvázakkal rendelkeznek.

Tetra-CAP modell

Az 1-, vagy többtengelyes, első forgószármolyos pótkocsi elrendezés nem új találmány, hiszen már a kelták is alkalmazták az első vaskorban. Azonban ez a technológia mind a mai napig megőrizte a korszerűségét, kibővíve néhány vonzó jellemzővel: a szállított teher eloszlása nincs hatással a jármű tömegelosztására, ennek köszönhetően a traktor menettulajdonságai nem romlanak, ugyanakkor ez a megoldás lehetővé teszi a rakfelület mindkét oldalra történő billentését is (hátra billentéssel együtt), ami növeli az ürítés rugalmasságát, különösen olyan helyeken, ahol a billentési magasság korlátozott. A JOSKIN a Tetra-CAP sorozatban 8 járműmodellt fejlesztett ki, amelyeket galvanizált alvázra szerelt, nyitható kettős oldalfalú festett felépítmény jellemez. Az alváz lehetővé teszi széles kerekek felszerelését, így nem képződnek nyomvályúk a kevésbé teherbíró talajokon. Ezen kívül az alváz a lehető legalacsonyabb tömegközéppontot biztosítja a piacon, ami növeli a jármű stabilitását és biztonságát egyenetlen terepen.

Tetra-SPACE modell

Mivel a JOSKIN minden mezőgazdasági alkalmazás elvárásait teljesítő termékkínálat kialakítására törekszik,

ezért kifejlesztett egy új, nagy kapacitású pótkocsi változatot, amely a három tengelyű Tetra-SPACE sorozat. A Tetra-SPACE közvetlenül a Tetra-CAP erősségein alapul, és akár 22 m³ térfogatú rakfelülettel is rendelhető.

Ezek a pótkocsi sorozatok többfunkciósak, ami kiválóan illeszkedik a nyitható oldalfalú JOSKIN termékek filozófiájába. Ezért ezek a pótkocsik számos opciós funkcióval rendelhetők.

Trans-EX modell: a kompakt pótkocsik

A Trans-EX modellek korrekt áron kínált, kisméretű, univerzális billenőplatós pótkocsik mindenféle mezőgazdasági, vagy erdészeti alkalmazásra, illetve parkokban, kertekben és egyéb területeken történő használatra. A Trans-EX egy ideális billenőplatós pótkocsi kiváló ár/érték aránnyal valamennyi, ilyen szállítójárművet igénylő professzionális és fél-professzionális alkalmazásra. A Trans-EX felépítése egyszerű, de robosztus, többfunkciós, mégis kompakt, valamint a kényelmes rakodást biztosító alacsony oldalfalai egy igazi, többcélú billenőplatós pótkocsivá teszik a vállalkozások számára.

A rakfelület hátrabillentése standard felszereltség. Opcióként rendelhető három oldalra billenő kivitelben is különféle felhasználásra. A pótkocsi magassága kicsi. Mindkét

oldalfal és a hátfal lenyitható, továbbá mind a négy fal leszerelhető síkplatós alkalmazáshoz.

Delta-CAP modell

A Delta-CAP lenyitható oldalfalú pótkocsik új sorozata a JOSKIN Trans-CAP és Tetra-CAP billenőplatós pótkocsik ügyes kombinációját kínálja. Ennek a típusnak a felépítése tandem tengelyes alvázon és a JOSKIN Roll-Over® boogie tengelyelrendezésen alapul, amely már bizonyította alkalmasságát a JOSKIN számos termékén. Ez a konfiguráció a terhelés egy részét a vonófejre helyezi, ami növeli a traktor hátsó kerekeinek kapaszkodóképességét, és így a fordulékonyt és a stabilitást is. A moduláris felépítésnek köszönhetően a lenyitható oldalfalak nagy rugalmasságot biztosítanak mindenfajta szállítási alkalmazáshoz. A Delta-CAP három oldalra billenthető, ami olyan helyeken is lehetővé teszi az ürítést, ahol a rakfelület billentési magassága korlátozott. A térfogata és karakterisztikái a Delta-CAP sorozatot egyedülállóvá teszik a JOSKIN termékskáláján belül.

Trans-CAP modell

A teknős billentős pótkocsi szektorban kiválóan bevált a JOSKIN széles termékválasztékot nyújtó stratégiája, amit a piacok nagyra értékelnek. 1994, az első Trans-CAP modell megjelenése óta a JOSKIN képes volt betörni a teknős billentős pótkocsi piacra. Mivel a JOSKIN a gyártás során csaknem kizárólag nagy szakítószilárdságú acél (HTS acél) alapanyagot alkalmaz, amelyet a normál acéllal megegyező súly mellett akár 3-5-ször nagyobb rugalmasság és ellenálló képesség jellemez, így a termékeivel ebben a szektorban is az élmezőnybe került, és a vásárlóit olyan jelmonddal csábíthatja, miszerint: „Terhet szállítson, ne acélt!”. A Trans-CAP sorozat csúcsmínőségű termékkínálatot testesít meg, amely szemestermény szállításra lett kifejlesztve, így ennek megfelelően speciális gumitömítésű hátsó ajtóval van felszerelve. Karcsú, futurisztikus megjelenése kedvező fogadtatásra talált a

vásárlók körében, ami az évek során meghatározza a termék értékét a piacon.

Trans-SPACE modell

A Trans-SPACE modellek nagy szállítási kapacitású, teknős billentős pótkocsik (18-tól 27 m³-ig az alapmodellek esetén) 1,25 vagy 1,50 méteres oldalfal magassággal. Ezek a modellek a típus nevének megfelelően teknő formájú felépítménnyel rendelkeznek az összes JOSKIN teknő platós pótkocsihoz hasonlóan. A felépítmény számos előnyt nyújt a kizárólag nagy szakítószilárdságú acél használatának köszönhetően: eltűnt néhány felesleges oldalmerevítő, vagy kereszttartó a felépítmény alatt, amelyek a csomóponti feszültségek miatt fellépő hibák forrásai voltak és segítették a szennyeződések felhalmozódását, amelyek aztán korróziót okozhattak. Mindez az üres súly csökkentéséhez és a hasznos teher növeléséhez is hozzájárult. A JOSKIN bizonyos mezőgazdasági teknős billentős pótkocsijait galvanizált változatban is kínálja, így rendkívül tartós billentő pótkocsit ajánlhat, amelyek könnyen karbantarthatók és kiváló felületvédelmet élveznek, ami széles körben elterjedt megoldás.

A KITE zRt. központja Nádudvaron
Cím: H-4181 Nádudvar, Bem J. u. 1.
GPS koordináták: 47.42802 N, 21.17292 E
Tel.: +36 (54) 480-401, 480-445, 526-600
Fax: +36 (54) 480-203, 480-502
E-mail: info@kite.hu

DICSŐSÉG A KRUMPLINAK – A burgonya kultúrtörténete

„Krumplit fogyaszt minden társadalmi osztály, minden nemzet és minden etnikai csoport. A krumpli közös fogyasztása összeköt bennünket más kontinenseken élő népekkel. A krumpliból készíthető ételek széles választéka rávilágít Földünk kulturális sokszínűségére. A krumpli nem tiltott egyetlen vallás vagy hit étrendi előírásában sem (mindenhol kóser tápláléknak számít). „ (Európai Krumpli Párt kiáltványából)

Burgonyatörténelem – elterjedés

A „**papas**” nevű csodálatos gumót már időszámításunk előtt 7000 évvel ismerték az indiánok a dél-amerikai Andok magasabb fekvésű részén, Peruban, Chilében és Mexikóban is. Lélektől áthatottnak tartották. A mai napig a legfontosabb táplálékuk, istennek kijáró tisztelet övezi. Sarjadó csírái és szemei miatt a termékenység szimbóluma.

Burgonya első leíró ábrázolása

Európában csak kétszáz éve termesztik. Spanyol hódítók és angol tengerészek találtak rá, akik Kolumbusz nyomát követték.

A felfedezett földrész kincsei mesés gazdagsággal kecsegtették Európát, de végül nem is a nemesfémek behozatala változtatta meg Európa sorsát tartósan, hanem azok az új növényfajták, melyek mind a mai napig meghatározzák kultúránkat, étkezési szokásainkat. Ezek közé a kincsek közé tartozik a burgonya, más a néven a krumpli – amely először Kolumbusz hajóján, a Santa Maria-n érkezett Európába – meg a paradicsom és a kukorica. A krumpli nem volt mindig édes és ehető, a növény Dél-Amerikában termő ősei még sütés és főzés után is megőrizték kissé keserű ízüket, és csak az éjszakai fagy hatására lettek kicsit édeskesek. A dél-amerikai indiánok sajátos tartósítási formát is kidolgoztak: ha jöttek a fagyos éjszakák, a földből kikapart növényt szétterítették a földön, majd szalmatakaróval befedték. Pár nap és éjszaka kellett ahhoz, hogy a krumpli teljesen kifehéredjen; ekkor a nők és gyerekek kitaposták belőle a felesleges nedvességet, és a taposás segített abban is, hogy a burgonya héjának nagy része leváljon. Ezután egy sebesen folyó hegyi patakban kimosták a benne keletkezett keserű anyagokat, majd 14 napig szárították. Állítólag az eljárásnak köszönhetően az így tárolt burgonya legalább négy évig fogyasztható.

A spanyolok kezdetben szarvasgombának tartották, ezért nevezték „tartuffuli”-nak, majd később „patata”-nak, de még hosszú időnek

kellett eltelnie, amíg meghódította a jó öreg kontinenst. Kezdetben nem is étkezési célokra használták, ugyanis dísznövényként terjedt el. Az európai tengeri utazók és a **kalózkod** is hasznos eleségnek tartották a gyakran hosszú tengeri utakon. Magas C-vitamin tartalma megóvta a tengerészeket a félelmetes skorbuttól.

Európa eleinte rettegett a krumplitól. Olyan rémhírek terjedtek el róla, hogy mérgező, leprával fertőz, de ha valaki nem hal meg tőle, akkor megsüketül, elbutul, rühes lesz, elromlik az emésztése. Ha valaki ennek ellenére mégis krumplit ültet, számítson arra, hogy kártékony férgek lepik el a földjét. Sokáig nem jöttek rá, hogy melyik a burgonyának az emberek számára is jól fogyasztható része, mivel a tápláló barna gumó a föld alatt volt és inkább a föld felett lévő zöld gumóval és levéllel próbálkoztak.

Az uralkodóházakban a gumóknak gyógyító hatást tulajdonítottak.

Antoine Parmentier

Így küldött a spanyol II. Fülöp néhány gumót a beteg IV. Pius pápának 1565-ben Itáliába.

Franciaország előljárt a növény meghonosításában. A franciák a mai napig hálások lehetnek a burgonya elterjesztésén fáradozó **Parmentier**-nek (1737-1813), aki már 1773-ban közreadta burgonyáról szóló tudományos munkáját. Felismerte a növény egyedül álló erőit, s oroszánrésze volt a növény megkedveltetésében. Eleinte sikertelen próbálkozásai miatt - magát XVI. Lajost kérte fel a reklámozásra. A király hivatalos fogadásain burgonyavirággal a gomblyukában jelent meg, a királyné pedig krumplivirágot tűzött a hajába.

Franciaországban a polgári forradalom idején tízszeresére nőtt a burgonya vetésterülete.

Az első, burgonyáról szóló tudományos munka tizenegy burgonyafajtát ismertet, többek között a kívül-belül vöröset, a kerek laposat, a hagymahéjút, a kicsi fehéret. Legjobbnek a hosszú fehéret, más néven az ír krumplit tartja.

Korabeli gúnyrajz Nagy Frigyesről

A burgonyatermesztés nem spon-tán módon terjedt az egyes országokban, hanem a felvilágosult uralkodók rendeletekkel ösztönzik, helyenként erőszakkal kényszerítik ki. Poroszországban **Nagy Frigyes porosz király** dekrétumban írta elő a termesztést, a betakarítást, tárolást és felhasználást. A hétéves háború

után (1756-1763) a burgonya nemcsak népelelmezési cikk volt, hanem a hadsereg teljes ellátásában - „a jóllakott katona jobban harcol” komoly szerepet játszott.

A szántóföldi termesztés és a gumók fogyasztása nagyon vontatottan haladt. Szinte hihetetlen, de több, mint kétszáz év és éhínség kellett ahhoz, hogy az öreg kontinensen mindenütt elfogadják.

Emlékmű Dublinban

Írország szenvedte el 1845 és 1849 között Európa egyik leg-szörnyűbb természeti csapását. A burgonyavész következtében bekövetkezett éhínség egymillió ember halálát okozta, egy másik milliót hazája elhagyására kényszerített, s az ír szigetek 8,2 milliós lakosságát (1845) legalább egynegyedével csökkentette. A katasztrófa közvetlen kiváltója a monokultúras termesztés és a *Phytophthora infestans* nevű gomba a burgonyavész előidézője volt, amely három egymást követő évben tizedelte a krumplitermést. Az ír mezőgazdasági lakosság nagy része a 19. század elején már teljes mértékben a „burgonyakultúrától” függött. A vitamin- és fehérjedús növénynek kedvezett a nedves ír talaj. Nagyszámú szegény embert tartott életben, akiknek aztán épp elég idejük maradt éneklésre, táncra, zugwhiskyre és adomázgatásra. Annyi nevük volt a krumplira, mint az angoloknak a rózsa-ra. Hívták *murphy*-nek, *spud*-nak, *tater*-nek, *prat*-nak sőt „két-es egzotikumnak” is. 1848-ban a burgo-

nyatermés megint alacsony volt, s az exodus tömegméreteket öltött. A rongyokba öltözött családok erejük végső megfeszítésével elvánszorogtak a kikötőig. A földesurak gyakran fizettek, csak hogy megszabaduljanak tőlük. Útközben estek össze, a hajók zsúfolt fedélközében pusztultak el vagy csapatostul haltak meg New York vagy Montreal dokkjában. Partot érve láz, kólika és anglofóbia kínozták őket.

Egy legenda szerint Németországban a parasztok úgy jöttek rá a krumpli valódi ízére, hogy egy égő pajtában hatalmas adag takarmánynak összegyűjtött burgonya sült meg és kellemes illata miatt valaki megkóstolta.

Német földről hazatérő magyar diákok magukkal hozták a gumókat, amelyekért őket perbe fogták, mondván, hogy meg akarják mérgezni az embereket. A diákok szerencséjére a bírák a tárgyaláson megkóstolták a sült krumplit és annyira finomnak ítélték, hogy nemcsak felmentették a bűnösöket, hanem elrendelték a burgonya terjesztését is. Így kezdődött a pityóka máig is tartó, egyetlen per-cig sem hanyatló karrierje.

Kósa László etnográfus, művelődé-
störténész kutatásai tárták fel, hogy Mária Terézia 1767-ben rendeletben utasította az erdélyi főkörmányszéket a burgonyatermesztés elkezdésére, hogy a lakoságnak legyen ennivalója, ha a gabonája tönkre megy. A termesztési kedv növelése érdekében ingyen osztogatták a vetőmagot. Később adókedvezményekkel serkentették a termesztési kedvet. Erdélyt - és az egész országot - akkor már évtizedek óta sújtotta a gabonahiány. Ennek nemcsak az időjárás, a rossz termés volt az oka, hanem az is, hogy elsősorban gabonából főzték a pálinkát. Az áttörés 1790 és 1820 között volt. Ínséges esztendőket következtek, mostoha időjárás, szárazság, óriási gabonahiány. Ekkor tudott a krumpli csatát nyerni! Röplapok, ka-

lendáriumi cikkek oktatták a népet a felhasználásáról.

Károlyi Sámuel orvos (1818-1862) értekezést írt az „ehető s tápeszközül szolgáló növényekről”. Megállapítja, hogy Európa egyetlen honosított növényvel sem nyert annyit, mint a krumplival, „ezen becses gyökeret a bölcs gondviselés toldásul adta Peru aranyához”. Nyomatott magyar receptgyűjteményben először 1790 táján Simai Kristóf, Komáromban született piarista szerzetes szakácskönyvében bukkan fel a krumpli.

Az első hazai nemesítésű burgonyafajta a Magyar Kincs, amelyet 1876 táján Angelli József állított elő Nyitra megyében. A fajta annyira értékes volt, hogy nemcsak Magyarországon, de Németországban,

Lengyelországban és Angliában is termesztették.

Az ihlető burgonya

Növényvédelmi emlékhely
Hédervár 1997

Miért fogyasszunk burgonyát?

Legújabb becslések szerint a világon termesztett burgonyafajták száma megközelíti a 3000-et. Ezt a bőséges választékot a nemesítés tette lehetővé, ami a széleskörű ipari feldolgozáson (chips, mélyhűtött hasábburgonya, keményítő, alkohol előállítás) felül rendkívüli alkalmazkodó képességgel ruházta fel az új és újabb fajtákat. Ez teszi lehetővé, hogy a burgonya termesztése az északi szélesség 60°-tól a déli szélesség 40°-ig sikeres.

Napjainkra mindennapos, alapvető élelmiszer-növényé vált, Európán kívül is. Magas tápértéke és kisebb munkaigénye miatt a rizstermesztéssel szemben versenyképes Ázsiában is. Kalóriatartalma 1/3-a a

Milet: Esti áldás

Dali: Esti áldás

Berény Róbert: Krumpli szedők

Frank Frigyes: A kék krumplinyomó

Főzési típus	Fajtaválaszték
A (A-B) Főzés után is egyben maradó gumó, finom szemcsés textúra	Felhasználás: burgonyasaláta, hidegkonyhai készítmények
B (B-A) Kissé szétfővő, kissé szappanos vagy kissé lisztes konzisztencia, közepesen finom textúra	Felhasználás: vegyes hasznosítású burgonya, hasábburgonya alapanyag
C (B-C) Szétfővő, laza szerkezetű, lisztes, közepesen nagyobb szemcsészet, száraz, porhanyós	Felhasználás: burgonya püré és pehely előállításra, chips készítésre, burgonyás tészták alapanyagaként

kenyérének. Egy-egy kifejlett gumó normális tömege 40-200 g, és többnyire mintegy 18% keményítőt, 1-2% fehérjét, 110-180 mg/kg B-vitamint, 700-1000 mg/kg C-vitamint, valamint kevés A- és K-vitamint tartalmaz. A tárolt burgonya C-vitamin-tartalma mintegy 600 mg/kg-ra csökken. Könnyen emészthető; és hűvösben tárolva más zöldségekkel ellentétben jól és sokáig eltartható. A burgonya azért is fontos eledelünk, mert a növény 85%-a hasznosítható emberi táplálékként, szemben a gabonafélék 50%-os hasznosíthatóságával.

A kálium például fontos szerepet játszik a szervezet működésének fenntartásában, hiszen részt vesz az

ideg- és izomműködésben, valamint a sejtek anyagcseréjében.

A gumók héjában történő főzésével elkerülhető a kilúgozás. A burgonya legértékesebb anyagai közel a héjhoz helyezkednek el, ezért a hámozásnál erre ügyelni kell. A héjában főtt vagy a sütőben olaj nélkül elkészített burgonya vitaminvesztése alacsony.

Méregtelenítés céljából naponta két fél pohár burgonyalé elegendő más zöldséglé ízesítésével. Segít hólyag és vesegyulladás esetén.

A burgonya tehát - tápértéke és táplálkozás-élettani jelentősége mellett - változatosan és könnyen elkészíthető élelmiszer, amely eltarthatósága révén az év minden szakában fogyasztható.

Burgonyavásárlás során nem a felhasználás szempontjából lényegtelen héjszín, hanem a felhasználás célja szerint válasszunk.

A burgonyatermesztés munkás hétköznapijait „ünnepnapok”, belföldi és külföldi bemutatók, rendezvények színesítik, amelyek egyben az ismeretszerzés kiváló lehetőségei.

Végezetül ismét idézek egy részletet az Európai Krumpli Párt kiáltványából:

„A politika megoszt! A krumpli egységbe forraszt. A politikai pártok a társadalom legfelső rétegében helyezkednek el. A Krumpli Párt mélyen a talajban gyökerezik. A burgonya sokkal hosszabb ideje van jelen Európában, mint bármely ma létező politikai párt.”

További információk:
www.burgonya.hu lapon

Bédai Katalin

üv. ig.
Bédalin Kft.,
Budapest

(MEGJELENT: 23. ÉVFOLYAM 3. SZÁM 2012. MÁRCIUS)

Amit a csírázásgátlásról feltétlenül tudni kell

A burgonya tárolása felhasználási típustól, fajtától, a tároló adottságaitól függően a legváltozatosabb módokon alakulhat. A tárolás során kiemelt figyelmet kell fordítanunk a feldolgozók és fogyasztók a termékkel szemben elvárt igényeinek kielégítésére. A burgonya csírázása következtében kialakuló minőségromlás (frissesség hiánya) minden felhasználási területen érezteti hatását.

Halmos tárolás esetén, nem hűtött körülmények között elengedhetetlen valamely készítmény használata, de a hűtés sem jelent minden esetben tökéletes megoldást. A vetőburgonya 2-4, az étkezési 4-6, az ipari (pommes frites) 6-8, a chips 7-12 celsius fok tárolási hőmérsékletet igényel. A sütésre szánt étkezési és ipari burgonyák alacsony hőmérsékleten történő tárolása során szabad cukor jelenik meg a gumóban (élettanilag felkészül a hideg elviselésére). Ez a sütés során nem kívánt színváltozást okoz. A cukorképződés miatt a táro-

ló hőmérsékletét nem csökkenthetjük arra a szintre amely önmagában gátolná a csírázást. Ez esetben szintén csírázásgátló készítmény használata indokolt.

A Spiess-Urania Chemicals GmbH által forgalmazott Gro Stop termékcsalád különböző formulációjú csírázásgátló készítményei lehetőséget biztosítanak bármely tárolási mód, és felhasználási cél mellett a csírázás okozta problémák megelőzésére.

Egyszerű kijuttatás, kisebb tételek esetén is

A **Gro Stop DP** a burgonya betárolásakor alkalmazható. A kijuttatás során törekedni kell készítmény egyenletes fedésére, amely egyszerű kivitelű porozó eszköz segítségével érhető el. Tonnánként 1 kg készítmény kijuttatása 5-12 celsius közötti tárolás esetén 5-6 hónapig gátolja a gumók kicsírázását.

Por nélkül, egyenletesen

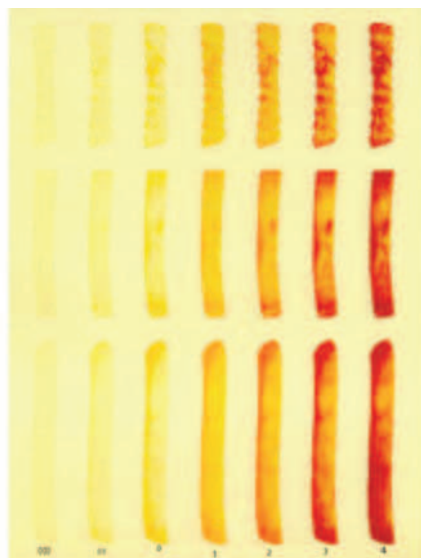
A **Gro Stop Basis** folyékony formuláció, amelynek alkalmazásához speciális készülék szükséges. Az eszköz egy nagyon kis permetlé mennyiség kijuttatására alkalmas (ULV) szórófejjel juttatja a terméket a szállítószalagon mozgó gumókra. A módszer hazánkban még kevésbé elterjedt, de a hatóanyag egyenletesebb eloszlása miatt alkalmazása előnyösebb. A készítmény költsége (Ft/tonna gumó) a DP formulához képest alacsonyabb. (A berendezést Magyarországon a **gödöllői FarmCenter Kft.** forgalmazza www.farmcenter.hu). 1 tonna burgonya kezelésére 200 ml permetlé alkalmazásával 40-60 ml Gro Stop

Basis kijuttatása szükséges. (Képzeliük el: 1 kis pohár víz, 1000 kg burgonya!)

A kezelések során mindenképpen figyelembe kell venni a kezelt burgonya fajta perzseléssel szembeni értékényégét. Alacsony kockázattal jár pl a Desiree, Lady Rosetta kezelése. Az Agria, Raja, Red Scarlett fajták viszont fokozott odafigyelést igényelnek. A készítmény gyártója a Certis Europa B.V. (a Spiess-Urania Chemicals GmbH testvérvállalata) a fajtákat perzselésre való hajlamoság szerint értékelte. Az eredményeket a készítményre vonatkozó információk mellett egy androidos mobil applikáción tették elérhetővé: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.certis.GroStopEN&hl=de>

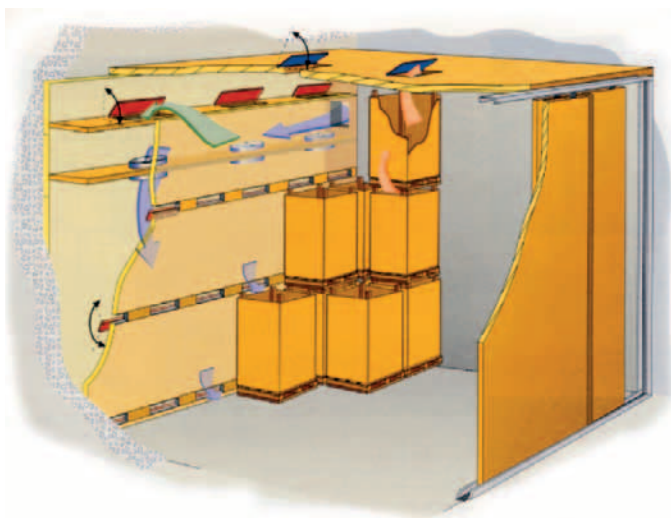
Mindkét formuláció alkalmazása során a kezelést és betárolást követően a burgonyát 2 héten keresztül 14

USA hivatalos hasábbburgonya színiskála szabvány - A világosat szeretjük (000, 00, 0) (forrás: <http://greendocs.ca/Greendocs/Potato>)

celsius fokon kell tárolni az esetleges sebzések gyógyulásának elősegítése miatt.

Bármikor alkalmazható

A betároláskor történt alapkezelés után a tárolási idő meghosszabítására rugalmas lehetőséget biztosít a **Gro Stop Fog**. Egy kezelés 2-3 hónapos csíramentességet biztosít. A szert melegködképző berendezéssel a tároló szellőző rendszerébe kell juttatni, víz vagy más segédanyag hozzáadása nélkül, kezelésenként 20 - 25 ml/tonna adagban. A ködöt annak leülepedéséig, de legalább 1,5 órán keresztül keringtetni kell. A kezelés után a tárolót belső levegőkeringetés mellett 24 óráig zárva kell tartani, majd ezután a szokásos módon a szellőztetés elvégezhető. Fajtától függően 2-3 hónap múlva, de legkésőbb a csírák növekedésének kezdetekor szükség es a második kezelés.

A Spiess-Urania Chemicals GmbH
a hannoveri Potato Europe kiállításon

Konténeres beszállítás és tárolás esetén az első kezelést is Gro Stop Fog készítménnyel végezzük. Ez az őszi betárolás után néhány héttel idősebb, amit 2-3 hónap elteltével második kezelés követ. A tétel egészének vagy egy részének kései kitarolása esetén szükségessé válhat egy harmadik kezelés is.

A különböző formulációjú készítményekkel a tervezett értékesítés időpontjához igazodva, az élelmezésségi várakozási idők betartása mellett a teljes tárolási idő alatt megőrizhetjük a betakarított áru jó minőségét.

További információ Spiess-Urania Chemicals GmbH Magyarországi Fióktelepe:

Ország Csaba

(Észak-és Nyugat Dunántúl)

+36 30/222-0587,

Szaszák János

(Kelet-Magyarország)

+36 30/789-1691),

Bálint Béla

(Duna-Tisza Köze, Dél-Dunántúl)

+36 30/789-1682

Ahol mindig együtt a család

CSALÁDI MODELLEK – EGYEDI AJÁNLATOK

Toyota Baja
Baja, Szegedi út 84.
Tel.: 79/523-300
www.toyotabaja.hu

Toyota Szekszárd
Szekszárd, Szőlőhegy u. 2/b.
Tel.: 74/511-011
www.toyotaszekszard.hu

A képen látható gépkocsik illusztrációk. Az autók kombinált üzemanyag-fogyasztása (l/100km): 4.1-7.3; kombinált CO₂-kibocsátása (g/km): 106-176. További részletek a www.toyota.hu oldalon és a Toyota Márkakereskedésekben.

20 tuti tipp burgonyához

Vannak dolgok, melyet ösztönösen tudunk a burgonyáról, felhasználásáról, mert láttuk az édesanyánktól, vagy ellestük a nagytól. De lehetnek olyan dolgok, melyről fogalmunk sincs...

1. A krumplit mindig sötét és hűvös helyen kell tartani, de soha nem a hűtőszekrényben.
2. Ha bezöldült a krumpli, akkor az a része emberi fogyasztásra alkalmatlan. Ez többnyire a fény hatására történik, amikor is mérgező anyagok képződnek a burgonyában.
3. Az újburgonyát könnyebb megpucolni, ha 10-15 percig hideg vízben hagyjuk állni.
4. Az idősebb krumplit, főleg ami már kicsit kivirágzott, alaposan meg kell pucolni, és lehetőleg vastagon vágjuk le a héját, mert közvetlenül alatta mérgező anyagok gyülemlenek fel.
5. Hogy megtartsuk a krumpli vitamin tartalmát ajánlatos héjastul főzni.
6. Ha mégis meg kell pucolnunk főzés előtt a krumplit, felhasználásig tartsuk hideg vízben, hogy feketedjen be. Csak a felhasználás előtt közvetlenül szeleteljük fel.
7. Ha tört krumpliból szeretnénk ételt készíteni, előfordul, hogy beburnul a krumpli. Ahhoz, hogy ezt elkerüljük, adjunk hozzá némi meleg tejet.
8. Krumpli sütés előtt, a már megpucolt és feldarabolt szeleteket szárítsuk meg alaposan egy szalvétával, vagy tiszta konyharuha segítségével.
9. A legjobb, ha zománcozott lábasban főzzük a krumplit.
10. A krumplit lassú tűzön tanácsos főzni, még hozzá fedett edényben. A víznek, pedig legalább 1,5 cm-rel kell fednie a burgonyát, egy liter vízhez, pedig 10 gramm só kell adni.
11. Krumpli salátához ajánlatos a burgonyát héjában főzni.
12. Hogy megtartsuk a krumpli C-vitamin tartalmát, tanácsos a vízhez adni némi zsiradékot.
13. Ha a főzés során hozzáadunk a vízhez egy gerezd fokhagymát, akkor jelentősen javíthatjuk a krumpli ízét, illetve a C-vitamin veszteséget is megelőzhetjük.
14. Különleges ízt ad még, ha a krumplit az alap lében főzzük meg.
15. A héjában főtt krumplit könnyebb lesz megpucolni, ha főzés után azonnal hideg víz alá tesszük.
16. A burgonya főzése során néha kellemetlen szagot lehet érezni, amit úgy nyomhatunk el, ha teszünk a vízbe pár szem fekete borsot, és egy babérlevelet.
17. Az idősebb krumpli nem lesz foltos, ha a főző vízhez hozzáadunk némi ecetet.
18. A krumpli pürét meleg vagy langyos tejjel érdemes elkészíteni, ha hideg tejet használunk, csúnya szürke színű lehet az eredmény.
19. Hasábburgonya sütése esetén jobb eredményt érünk el, ha többféle zsírt használunk és egy nagy serpenyőben, kis adagokban sütjük ki.
20. Ahhoz, hogy a sült krumpli szép arany színűre süljön, a zsiradék 6-8-szorosa kell, hogy legyen, a krumpli mennyiségének.

„Minőségi Keszthelyi Vetőburgonya”

A közelmúltban a fenti megnevezéssel új márkavédjegy került bejegyzésre a hazai vetőburgonya-termesztés fellendítése érdekében

A Burgonyavilág előző számában beszámoltunk róla, hogy a Burgonyakutatói Központ szakmai irányításával egy egyedi, folyamatosan ellenőrzött minőséget garantáló, „Tanúsító Védjegy” került szabadalmaztatásra. A **„Kiváló Keszthelyi Étkezési Burgonya”** védjegy, mint a nevéből is kiolvasható az étkezési burgonyát vásárló fogyasztók számára kíván garanciát nyújtani arra, hogy a védjegy feltüntetésével forgalomba hozott termék valóban keszthelyi fajtát és valóban kiváló étkezési minőséget takar.

A tanúsító védjegy használatára az étkezési burgonya termelőknek pályázniuk kell, melyben a minőség biztosítása érdekében vállalják, hogy a termesztés során betartják a védjegyhasználati szabályzat előírásait. A tanúsító védjegy használatával kielégíthető a fogyasztók jogos igénye, akik fajtanév és felhasználási típus feltüntetésével, állandó jó minőségben szeretnék a keszthelyi fajtából étkezési burgonyához hozzájutni a kereskedelemben.

Véleményünk szerint a védjegy használata a fogyasztók mellett a termelők és a kereskedők érdekeit is szolgálja, azáltal, hogy a fogyasztók az üzletek polcain könnyen azonosítani tudják a védjeggyel ellátott termékeket, így irányuk már rövidtávon kialakulhat egy stabil, kiegyensúlyozott kereslet. A termelés, felvásárlás és forgalmazás is tervezhetőbbé válik, miközben a fogyasztók elégedettsége nő. Stabil termelési és kereskedelmi viszonyok alakulhatnak, ami minden ágazati szereplőnek érdeke kell, hogy legyen.

A minőségi étkezési burgonyatermesztés alapja a fémzárolt vetőburgonya használata. A „Kiváló Keszthelyi Étkezési Burgonya” tanúsító védjegy termesztéstechnológiai kritériumai előírják a fémzárolt vetőburgonya használatát. A szakmában dolgozók azonban tudják, hogy a vetőburgonya beszerzése elsősorban bizalmi kérdés. Az import tételeknél az idegen, a hazai tételeknél a hazai hatóság (NÉBIH) ellenőrzései és minősítése

Minőségi Keszthelyi Vetőburgonya védjegy

alapján kiállított fémzárolási bizonylat/fémzárcímke a minősítés szükséges, elengedhetetlen része. Ezt azonban kiegészíti az a szakmai gyakorlat, ami

az importőrök, illetve a vető és étkezési burgonya termesztők közti hosszú távú együttműködési tapasztalatot, bizalmot alapul. A keszthelyi fajták vetőburgonyáját termesztő üzemekkel szembeni bizalom erősítésére a Burgonyakutatói Központ **„Minőségi Keszthelyi Vetőburgonya”** néven új védjegyet jegyeztetett be a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál (ld. mellékelt képen). A védjegy tulajdonosa a Pannon Egyetem Burgonyakutatói Központja. A védjegy, ellentétben az étkezési burgonya minőségét garantáló védjeggyel nem tanúsító jellegű. „Csupán” megkülönböztetésre szolgál. A védjegyet a Központ egyedi engedélye alapján azok a vetőburgonya-szaporító üzemek használhatják, akik a Központ fajtáiból hosszú távú együttműködés alapján, rendszeresen magas minőségben állítanak elő fémzárolt vetőburgonyát. Így tehát a védjegy egyben a fémzár által igazolt minőség megerősítésére és kiegészítésére is szolgál. Általa reményeink szerint tovább erősödhet a bizalom a keszthelyi fajtákat termelő vetőburgonya-szaporító és étkezési burgonya termesztő üzemek között.

Dr. Polgár Zsolt
PE, Burgonyakutatói Központ
Keszthely

MEGHÍVÓ

BURGONYA ÁGAZATI FÓRUM

2015. január 15. csütörtök, 10⁰⁰ órától

Helyszín: Pannon Egyetem, Keszthely, Deák F. u. 16.

A **Fórumot** a korábbi évekhez hasonlóan kerekasztal jelleggel, a jelenlévők aktív részvételére számítva szervezzük meg.

A rendezvényen a Földművelésügyi Minisztérium és a NÉBIH szakemberei átfogó előadásokban fogják ismertetni a szántóföldi növénytermesztés piaci kilátásait, a termelés és a hozzá kapcsolódó kutatási területek támogatási aktualitásait, a szaporítóanyag-ellátás helyzetét, a burgonyatermesztés aktuális növény-egészségügyi kihívásait. A gyakorlatnak megfelelően a Fórumon a Burgonya Terméktanács éwertékelése is el fog hangzani. A program második felében a keszthelyi burgonyafajták termesztésével kapcsolatos gyakorlati tapasztalataikról fognak beszámolni egyes termelők. A szokásos vitafórum pedig a hazai étkezési- és vetőburgonya-termesztés és kereskedelem trendjeiről, a változó viszonyokhoz való alkalmazkodás lehetőségeiről fog szólni.

Minden, a burgonyatermesztésben érintett, a szakmája iránt elkötelezettséget érző szakembert szívesen várunk a rendezvényre.

PE, Burgonyakutatói Központ
Tel/Fax: 83/545-104
www.burgonyakutatas.hu

HA IMPORT VETŐBURGONYA, AKKOR CSAK A HOLLAND

szövetkezet fajtáiból

Bevezetett, kiváló piacos fajták, európai csúcsmínőség, magas terméshozam, több bevétel.

**KONDOR, KURODA, AGRIA, IMPALA, ROKO,
AMOROSA, ALADIN, FABIOLA, DESIRÉE, EVOLUTION.**

Információ + rendelésvétel:

Agrico Magyarország Kereskedelmi Kft.

1027 Budapest, Bem rakpart 30. 1/7. Telefon/fax: 201-4588, 214-7393

www.agrico.hu; e-mail: info@agrico.hu

Bakony-Agro Kft.
8420 Zirc, Petőfi u. 4.
Mobil: 30/4743-174
Tel.: 06-88/414-340

Rados János
2660 Balassagyarmat
Bíró J. u. 58.
Tel.: 06-35/310-177
Mobil: 06/30/415-7378

Mészáros Vendel
2193 Galgahévíz, Fő út 63.
Mobil: 20/943-6533
Tel.: 28/460-115

KONDOR Trade Kft.
6794 Üllés
Tel.: 62/582-024
30/9684-499
E-mail: kondortrade@invitel.hu

Áncsák János
4233 Balkány
Wörösmarty u. 8/a.
Mobil: 06-20/433-5055
E-mail: ancsakjanos@freemail.hu

Kelőmag Kft.
Vincze József
2351 Alsónémedi, Főút 20/A.
Tel./Fax: 06-29/337-291
Mobil: 06-30/262-1420
E-mail: kelomag@kelomag.hu

„Szállítunk az Önök megrendelésére és megelégedésére”

Bédalin Kft.

vetőburgonya forgalmazó

1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 54.

Email bedalin@burgonya.hu

www.burgonya.hu

Mobil 00 36 30 9567 437

Csírázásgátló szer profiknak: GRO-STOP® termékek

GRO-STOP® 1% DP
GRO-STOP® BASIS
GRO-STOP® FOG

▲ A GRO-STOP 1% DP kijuttatására alkalmas porozó gép

▲ Szállító szalagnál alkalmazott ULV fúvókás gép a GRO-STOP Basis kijuttatására.

▲ Ködképző gép. A GRO-STOP FOG kijuttatására alkalmazható.

GRO-STOP 1% DP - a legegyszerűbb kijuttatási mód akár kisebb tételek kezelésére is!
Azonnali felhasználásra kész por alakú termék. Betárolás előtt juttassuk a burgonya felületére. 1 kg Gro-Stop DP felhasználásával hónapokig biztosítani tudjuk 1 tonna burgonya csírázásmentesítését.

GRO-STOP BASIS - ha a jó fedettség és az egyenletes csírázásgátlás a cél betároláskor!
A burgonya betárolásánál alkalmazandó, folyadék formulációban felhasználható termék. A futószalagon történő betárolásnál, a Gro-Stop Basis egy rögzített permetező alkalmazásával kijuttatva kerül a mozgatott burgonya felületére. A kezelés során alkalmazott permetező berendezés igen finom szemcseméret kialakítására alkalmas fúvókával van felszerelve.

GRO-STOP FOG - egy precíziós módszer a betárolás utáni kezelésre!
Folyékony (HN) formulációjú termék, meleg ködöléssel végrehajtott eljárás esetére. Speciális ködképző gépek kijuttatásával alkalmazható, levegő keringetővel ellátott tárolókban. A betakarításkori kisebb sebfelületek begyógyulása után használandó. A HN formuláció a kezelés során nem okoz bőrszöveti perzseléseket a burgonya felületén. A hatóanyagot tartalmazó oldat nem tűzveszélyes, biztonságos oldószert

TERMÉK	GRO-STOP 1% DP	GRO-STOP BASIS	GRO-STOP FOG
Hatóanyag	klórprofám	klórprofám	klórprofám
Hatóanyag-tartalom/Formuláció	10 g/kg por	300 g/l EC	300 g/l HN, éghető alkoholt nem tartalmaz
Dózis [Felhasználandó mennyiség/tonna burgonya]	1 kg/to	40-60 ml/to	20-25 ml/to
Technológia	Porozás	Permetezés	Meleg-ködölés
Kezelések száma	1	1	1-3
m.v.i	3 nap	3 nap	1 nap
Kiszerezés	20 kg	5 liter	10 liter

Fontos kiegészítő tudnivalók

Vetőburgonyát soha ne kezeljen Gro-Stop termékekkel. Abban a raktárban, ahol korábban Gro-Stop termékkel kezelt burgonyát tárolt, ne tároljon vetőburgonyát, vagy más terményt.

SPIESS®URANIA

Spiess-Urania Chemicals GmbH Magyarország
1132 Budapest, Váci út 22-24.
Tel: 06-30-222-0587
www.spiess-urania.com

Vásároljon mindent egy helyen!

A Budapesti Nagybani Zöldség-gyümölcs Piac az ország legnagyobb termelői és elosztó piaca, amely 32 hektárnyi területen fekszik. A piac kedvező fekvéséhez kiváló közlekedési adottságok is társulnak. Közel 30 ezer négyzetméter alapterületen raktárak, banánérlelők, hűtőtárolók és 120 fedett, valamint 1445 nyílt árusítóhely biztosítja a kis- és közepes méretű termelői nagykereskedelmi értékesítést.

A nagybani piacon egész évben folyamatosan kaphatók friss zöldség- és gyümölcsfélék valamint déligyümölcsök. Ezenkívül még tojás, méz, konzervek, tartósított élelmiszerek, édes áruk, csomagolt húskészítmények, tejtermékek, üdítőitalok is bővíti a piac gazdag választékát. Az 'E' szektorban lévő szezonális értékesítés – nyáron a dinnyeszezon, télen pedig a fenyőfavásár – szintén fontos szerepet tölt be a nagybani piac életében. A budapesti nagybani piac a főváros színvonalas zöldség-gyümölcs ellátása mellett tevékenységével, szolgáltatásaival, infrastruktúrájával nagymértékben hozzájárul az agrártermelés értékesítési biztonságához. Egyben kiemelt figyelmet fordít az értékesítésre kerülő áru minőségének megóvására, tárolására, szállítási feltételeinek biztosítására. A nagybani piacnak a friss zöldség-gyümölcs forgalmazásában betöltött szerepét jelzi, hogy részesedése több mint 40% a teljes hazai zöldség-gyümölcstermelők forgalmából. Kiemelkedő a piac szerepe az import zöldség-gyümölcs fogadásában is. A Budapesti Nagybani Piac Zrt. folyamatos figyelmet fordít a korábban létesült épületek, létesítmények felújítására, korszerűsítésére, melyek jelentős mértékben növelik a raktáro-

zási lehetőségeket és azok színvonalát. Az elmúlt tíz évben a nagybani piac folyamatosan bővült. A fejlesztési program keretében lett üzembe helyezve közel 17 000 négyzetméter értékesítő – elosztó hűtőraktár, logisztikai központ, értékesítő raktárcsarnok, melyben a hűtőkamrák és a banán-érlelők is helyet kaptak. Felújításra került két értékesítő raktárház 6100 m² és 2000 m² alapterületen is. A társaság elkötelezett abban, hogy a piaci szereplők, az ország minden tájáról érkező termelők, bérlelők és kereskedők igényeit egyre magasabb színvonalon lássa el és tevékenységével hozzájáruljon a piac működésének zökkenőmentes lebonyolításához. E cél megvalósítása érdekében a tulajdonosok újabb piacfejlesztési koncepciót fogadtak el, melynek keretén belül célul tűzték ki többek között, a magyar termelők piacra jutásának, export tevékenységének támogatását, és a társaság logisztikai központ szerepének erősítését. A piac területén kapacitástól függően nagykereskedelmi raktárak, irodák és szabadtéri árusítóhelyek bérelhetők.

További információ: www.nagybani.hu

**Magyarország
legnagyobb
friss zöldség
és gyümölcs
nagybani piaca**

1239 Budapest
Nagykőrösi út 353.
Tel.: 06-1 814-5300
Fax: 06-1 285-5333
www.nagybani.hu
nagybani@nagybani.hu

Vetőburgonya-szaporítás aktuális kérdései, gyakorlata
című tanácskozás és fajtabemutató –
Berzence, Művelődési Központ, 2014. június 27.

XII. Országos Burgonya Növényvédelmi Tanácskozás és Bemutató – Keszthely, 2014. június 26.

A képek a tanácskozáson és az azt követő pikniken készültek.

Az ültetéstől a konyháig

Burgonyavédelem Bayer készítményekkel

A burgonya még a modern időkben is meghatározó jelentőségű táplálkozásunkban. Becézzük krumpinak, kolompérnak, pityókának, picsókának, sőt egyes helyeken kukujónak, körömpének is, ami arra utal, hogy ezt a zöldségfélét ma is nagyon kedveljük.

A növényvédelem meghatározó eleme a burgonya termesztéstechnológiának, hiszen károsítói akár az állomány teljes pusztulását is okozhatják. A vírusok ellen elsősorban egészséges szaporítóanyaggal és a terjedésüket segítő kártevők irtásával védekezhetünk. A gyomosodás megakadályozása, a fitoftóra és más betegségek fellépésének megelőzése, a burgonyabogarak, a levéltetvek és más kártevők károsításának kiiktatása viszont elsősorban a vegetációs idő alatti növényvédelmi eljárások feladata.

A Bayer CropScience fejlesztői mindig is intenzíven foglalkoztak e fontos kultúra károsítói elleni készítmények kutatásával. Aktuális termékpalettánk a hagyományos, jól bevált Sencor gyomirtó szer új, folyékony változata mellett egy modern csávázó és sorkezelő készítményt (Prestige), három kiváló gombaölő szert (Antracol, Infinito, Melody Compact) és egy kiváló modern rovarölő szert (Calypso) tartalmaz.

Hogy a gazda nyugodt legyen...

...használja a **Prestige** kombinált rovar- és gombaölő készítményt az ültetőgödör kezelésére. Rovarölő komponense a gyökereken keresztül felszívódik, a szállítónyalábokon át a föld feletti részekbe is eljut, így a

csávázott vetőgumóból kifejlődő burgonya „belülről” válik védetté a levéltetvek és a burgonyabogár ellen. A gombaölő komponens a kezdeti fejlődési időszakban jelentkező kórokozók ellen nyújt védelmet. Nagy előnye, hogy a Prestige már a vetés pillanatától védi a növényeket.

Hogy a kapa a kamrában pihenjen...

...védekezzünk a gyomnövények ellen a **Sencor 600 SC** gyomirtó szerrel. A Sencor nagyhatékonyságú, széles hatásspektrumú szelektív gyomirtó szer burgonyában és számos más kultúrában. Kitérő hatású a legtöbb kétszikű és számos egyszikű gyomnövény ellen. A Sencor a burgonya kelése előtt és után egyaránt alkalmazható, ami lehetővé teszi az optimális időzítést és adagolást.

Hogy ne a krumplibogár lakjon jól...

...alkalmazzuk a burgonyában a **Calypso** rovarölő szert, ami a rágó és a szívó kártevők ellen egyaránt hatékony. A készítmény a burgonyában egyszerűen verhetetlen, tökéletes megoldást nyújt a rovarkártevők ellen. Segítségével a burgonyabogár és a levéltetvek ellen egy készítménnyel és maximális hatékonysággal védekezhetünk. Hosszú védelmet nyújt: a burgonyabogár imágók, illetve a levéltetvek betelepülésekor végzett kezelés eredményeként általában 3-4 hétig nem kell kártételre számítanunk. Ezt követően a kezelést szükség szerint meg kell ismételni.

Tartós védelmet nyújt az új betelepülések ellen is, így a rovarölő szerek kezelések száma csökkenthető. A

Calypso-val a védekezés gazdaságosabb, a tenyészedőre vonatkoztatva jelentős költségmegtakarítás érhető el. A Calypso burgonyabogár és levéltetvek ellen 0,1 l/ha dózisban alkalmazható, 300-500 l/ha permetlében. A készítmény a méhekre nem veszélyes, virágzó kultúrában a naplali órákban alkalmazható. Integrált technológiákban is használható.

Hogy az eső örömet és ne bajt hozzon...

...használja Ön is a Bayer kiváló gombaölő szereiből álló védekezési technológiát!

Az **Antracol 70 WG** propineb hatóanyagú kontakt gombaölő szer. Hosszú évtizedek óta a burgonya közkedvelt gombaölő készítménye, elsősorban burgonyavész és alternária ellen. Sikerének titka, hogy hatását sokoldalúan fejti ki, így a rezisztencia kezelés egyik fontos készítménye. Kiváló gombaölő hatása mellett fontos cinkforrás a növények számára: 2 kg/ha dózisban 315 g/ha könnyen felvehető, ionos formájú cinket juttatunk ki általa. Ez a mennyiség a kultúrnövények többségének elegendő lenne, ha mind a lombra kerülne. Az Antracol-ban lévő cink mintegy ízszer jobban szívódik fel levélen, mint a szerves formában lévő cink-klorid.

Az Antracol 70 WG mind burgonyavész, mind alternáriás levélfoltosság ellen kiváló megoldás: 2,0-2,5 kg/ha dózisban 14 naponként használandó a gumónövekedés időszakáig, egy vegetációban maximum négyszer. A burgonyavész elleni védekezést preventíven, már a sorok záródása

előtt érdemes elkezdni. Egy hét elteltével más hatásmechanizmusú készítménnyel, például a felszívódó Infinito 1,6 l/ha, vagy a Melody Compact 1,5 kg/ha dóziséval permetezzünk. Hét nappal később visszatérhetünk a teljes dózisú Antracol-hoz, vagy az említett készítmények valamelyikének Antracol-os kombinációjához. A kombinációk alternáriás levélfoltosság ellen is nagyon jó hatékonysággal rendelkeznek.

Az **Infinito** áttörhetetlen védőpajzs fitoftóra ellen. Alkalmazása a biztos védelem mellett fokozza az elérhető termést, és jobb gumóminőséget eredményez. Hatóanyagai, a *propamokarb-hidroklorid* és a *fluopikolid* a fitoftóra ellen áttörhetetlen védőpajzsot alkotnak. Az Infinito beépített rezisztencia-kezeléssel rendelkezik, mivel két különböző hatásmódot foglal magában. Alacsony toxicitásának köszönhetően az élelmiszerlánc követelményeinek is jól megfelel.

Az Infinito-t fitoftóra elleni védekezésre javasoljuk, 1,2-1,6 l/ha dózisban megelőző jelleggel, szezononként maximum 4 kezelésre, a sztólo megjelenésétől a levélsárgulás kez-

detéig. A permetezési forduló a fertőzésveszély erősségétől függően 5-10 nap. A hosszabb hatástartam a magasabb dózis alkalmazása esetén érhető el.

A **Melody Compact** szintén korszerű burgonyavész elleni gombaölő szer. A készítmény felszívódó és kontakt hatóanyagot egyaránt tartalmaz, így két eltérő hatásmód hordozója. Felszívódó komponense különösen aktív a fitoftóra gombák ellen. A rézoxiklorid igen jól kiegészíti a felszívódó hatóanyagot. A Melody Compact megelőző, gyógyító és a betegség továbbterjedését blokkoló hatással egyaránt rendelkezik. Megállítja a gomba növekedését, gátolja a spóra csírázását, a gombafonalak növekedését és a spórák kiszóródását.

Dózisa burgonyában 1,5 kg/ha. A kezeléseket alapozó kezelés után megelőző jelleggel folytassuk. A járványhelyzet alakulásától függően, előrejelzésre alapozva vagy programszerűen 7-10 naponként végezzük. Burgonyavész járvány esetén a rövidebb permetezési forduló javasolt.

A Melody Compact bevezetésével a fitoftóra elleni védekezés gya-

korlata olyan lehetőséget kap, ami nem csak a fertőzés megelőzésének, hanem a már létrejött fertőzés megállításának is hatékony eszköze lehet. A fitoftóra foltok megjelenésekor alkalmazva a készítmény meggátolja a penészkiverődést, ezzel akadályozza az újabb spóratömeg megjelenését a burgonyatáblán. A Melody Compact így alkalmas arra, hogy az esőzések miatt megcsúszott permetezési fordulók következtében induló betegséget leállítsa. A fitoftóra miatt elhalt szöveteket természetesen a Melody Compact sem képes regenerálni.

A Bayer CropScience technológiája...

...telitalálat a burgonya védelmében, hiszen valamennyi problémára kitűnő megoldást nyújt. A készítményekkel kapcsolatban további információkért kérjük, keresse fel honlapunkat a **www.bayercropscience.hu** címen, vagy munkaidőben hívja a **BAYinfo-ta (80) 620 111** ingyenesen hívható számon.

Farády László
Bayer CropScience

Fotó: Illusztráció

Fotó: Illusztráció

Vetőburgonya szaporítások helyzete 2014-ben

Az Európai Unió csatlakozásunk óta nemcsak az új fajtabejelentések csökkentek drámaian, de a vetőburgonya szaporítóterülete is idén már 200 hektár alatt volt. A csökkenés elsődleges oka, az import vetőburgonya fokozatos térhódítása, valamint az igen alacsony, becslések szerint, alig 40-50%-os felújítási arány.

Az import vetőburgonya legnagyobb részben Hollandiából kerül hazánkba, míg jelentős helyen még Németország és Ausztria szerepel. Az idei évtől fokozott szűrőpróbaszerű vizsgálatokat végez a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatósága az import tételek közt, mert több panasz is érkezett. Gazdák elmondása szerint egyre több minőségi kifogást tapasztalnak a külföldről behozott vetőburgonya tételeknél.

Az utóbbi években úgy tűnik, hogy a hazai vetőburgonya szaporítás vetésterület csökkenése nyugvópontonra jutott 200 hektár közelében, míg a fémzárolások 2500 tonna körül állandósultak. (2014: 1.748 kg)

2014-ben 197,24 hektáron történt vetőgumó szaporítás, aminek döntő

többségét (56%) az I. fokú tételek teszik ki, amit az elit (35%), és a szuperelit (9%) szaporítási fokok követnek. Az itthon szaporított fajták közül továbbra is a Désirée vezet, amit a Red Scarlett követ, majd a dobogó harmadik fokára a Balaton Rózsa léphetett fel. Negyedik helyen az Agria áll, amit a Bellarosa követ megelőzve az idei év talán legnagyobb visszaesőjét a Cleopatrát. Láthatjuk, hogy továbbra is a rózsa héjú fajták dominálnak és csak az Agria fért be az élbolyba.

Az idei csapadékos nyárnak köszönhetően a fitoftóra okozta a legjelentősebb kártételeket, azonban megelőző védekezéssel csökkenteni lehetett a veszteségeket. Előzetes becslések alapján a nyers termés átlagosan 32,5 tonna lesz hektáronként a túlnyomórészt öntözetlen szaporításokban. A nyár eleji száraz 1,5-2 hét során, intenzív rizoktónia fertőzések is kialakultak, de varas gumókra is lehet számítani. A betakarítást a csapadékos időjárás nehezítette meg több helyütt.

Aki gumyszerűen puha, cérna hajtásokat nevelő gumókkal találkozok, feltétlenül jelezze a NÉBiH-nek, mivel ezek a

sztolbur betegség tünetei és feltétlenül meg kell akadályozni az elterjedését.

Nagy kockázatot jelent a gazdálkodóknak, ha ellenőrizetlen forrásból, nem fémzárolt vetőburgonyaként „disznó krumplit” vásárolnak. Az így vásárolt kiindulási anyaggal ugyanis jelentős, 20-30%-os terméskiesést is okozhatnak maguknak az időjárástól függetlenül. Továbbá jelentősen megnő a burgonyát károsító betegségek megjelenésének és károsításának veszélye. Tavaly még megpróbálhatták a veszteséget a rossz időjárásra fogni, azonban idén egyértelműen látszani fog, hiszen fémzárolt vetőburgonya elültetéséből származó táblák jobban teljesítenek.

Hivatalunk több vetőburgonyával kapcsolatos reklamációt vizsgált az idén, azonban talákoztunk olyan ügyekkel is, amikor nem tudtunk segíteni, mert a reklamáló gazda nem tudta igazolni a vetőburgonyája eredetét. A fémzárolt vetőburgonyából származó növényállományok termése nyomkövethető, a vetőgumó forgalmazója számonkérhető.

Szeptemberben elkezdődött a vetőburgonyával kapcsolatos jogszabályok felülvizsgálata. Így az Európai Unió jogszabály módosítások követésén túl szeretnénk új elemeket is bevezetni, amivel a vetőgumó szaporítás és a burgonya termesztés jogi hátterét szeretnénk egyszerűbbé, átláthatóbbá tenni. A több jogszabályt is érintő egyeztetésekbe az illetékes szakmai civil szervezetek is aktív szerepet fognak kapni. A módosítások várhatóan 2016 januárjától lépnek majd hatályba.

Amennyiben vetőburgonyával vagy vetőmaggal kapcsolatos visszaéléseket tapasztalnak, hívják a NÉBiH ingyenesen hívható zöld számát bizalommal: **06-80-a nébih/06-80-2 63244!**

Szabó Kristóf
NÉBiH

1. ábra Vetőburgonya szaporítóterülete Magyarországon (ha)

A selection of our

Promising varieties

PRIMARY
USE:

TRADITIONAL

PRIMARY
USE:

RETAIL FRESH

SALAD

PRIMARY
USE:

FRENCH FRIES

PRIMARY
USE:

CRISPS

PRIMARY
USE:

PEELED

RODEO

FABULA

EVORA

VOLUMIA

SYLVANA

VOYAGER

SIFRA

CARLITA

ANNABELLE

COLOMBA

CARRERA

MOZART

CHOPIN

RED SCARLETT

VIVALDI

MARILYN

LEONARDO

FELSINA

INNOVATOR

VICTORIA

IVORY RUSSET

CHALLENGER

ASTERIX

SAGITTA

COURAGE

TAURUS

CRISPS4ALL

ANNABELLE

SAGITTA

SALINE

CHALLENGER

HZPC magyarországi képviselője:

Wendler István Kft.

Iroda 1073 Budapest, Erzsébet krt. 2. II. 14/b.
Levélcím 1398 Budapest 62, Pf.: 586.

Telefon +36-1-352-5204
Mobil +36-30-990-0002

Fax +36-1-352-5205
E-mail istvan.wendler@hzpc.hu

Complete list of varieties: please see our website WWW.HZPC.COM

A Terméktanács majonézes krumplisalátát kóstoltattott az Auchan Áruházakban, Szeptember 26-28. között.

A Zöldpajzs® EK – műtrágya és Terrum M® Mikrobiológiai talajjavító készítmény hatása vetőburgonya termesztésben.

¹Pelczéder Tibor*, ²Polgár Zsolt, ³Kiss Balázs és ⁴Sepsi Eszter

¹Organit Kft. H-8184 Balatonfűzfő Pf.: 9.

²Pannon Egyetem, Agrártudományi Centrum, Burgonyakutatói Központ, H-8360 Keszthely Deák F. u. 16.

BEVEZETÉS

A burgonya népelemezési szempontból nagyon fontos növény. Közkedveltségét elsősorban sokoldalú felhasználhatóságának köszönheti. Magyarországon 2013-ban a KSH adatai alapján 17.000 hektáron került burgonya elültetésre a tavalyi 22.000 hektárral szemben. Ebből 400 hektáron folyók vetőgumó előállítás. A vetésterületek mértéke évről évre csökkenő tendenciát mutat. Ennek okai nem csak a kedvezőtlen és szélsőséges időjárásra vezethető vissza – Nyugat Európát sújtó esőzések, árvizek, aszály – hanem a burgonyafogyasztás visszaszorulására is. A magas vetőgumó árak miatt egyre több termelő próbálkozik gyengébb minőségű szaporítóanyaggal. Ez a termés zsákcúdjá, hiszen a jelenlegi burgonya árak mellett sem jövedelmező a termesztés és nem ér meg a kockázatot a silány minőségű vetőgumó (Kocsák 2013). Hazánkban jelenleg több mint 90 fajta található a Nemzeti Fajtalistán. A keszthelyi Burgonyakutatói Központ célja olyan fajták megnevelése, melyek a magyarországi ökológiai körülmények között a sikeresen termesztethetők. Olyan fajták, melyek termékpessége és minősége a burgonyát károsító főbb körkórokozókkal szembeni rezisztenciájuk révén, a több éven át tartó szántóföldi szaporítás alatt sem esőkken, ezáltal gazdaságosan termesztethetők (Polgár 2008). A fajták a *Somogyi ifjú* kivételével (*Balaton Róza*, *Katica*, *Hápehegy/Démon*, *White lady*, *Vánusz gold*, *Loretta*, *Rioja*) rezisztensek az Y. X, A vírusokra. A *White lady* és a *Vánusz gold* fajták pedig rezisztensek a *Phytophthora infestans* gomba ellen. Ezen kívül évről évre bebizonyosodik, hogy az előrejelzésre alapozott szakszerű növényvédelmi kezelések mellett elengedhetetlen a növény mennyiségi- és minőségi paramétereit javítani tudó lombtrágyák és talajkondicionálók használata, hiszen a fajták közt, például a gumóbetegségek iránti fogékonyságban nagy különbségek vannak (Fischl, 1981). Mindannyiunk közös érdeke – és nem csak a drasztikus növényvédőszer hatóanyag kivonások miatt – olyan ökológiai és biogazdálkodásban is engedélyezett készítményeket vonjunk be a termesztésbe, amelyek hozzájárulnak a gazdaságos termesztéshez és ezáltal csökkenteni tudják a felhasznált szintetikus vegyszerek mennyiségét. Vizsgálatunk célja az volt, hogy a ZÖLDPAJZS® EK-műtrágya és Terrum M® Mikrobiológiai talajjavító készítmény használatával milyen mennyiségű és minőségű eredményeket tudunk elérni a vetőburgonya termesztésben.

1. ábra: Zöldpajzs® EK-műtrágya
Fotó: Sepsi Eszter

2. ábra: Terrum M® Mikrobiológiai talajjavító készítmény
Fotó: Sepsi Eszter

ANYAG ÉS MÓDSZER

A vetőgumó fajtája *Balaton Róza*. A kísérlet négy ismétlésben 120 m²-es parcellákban lett beállítva. A Terrum M® Mikrobiológiai talajjavító készítmény a kézi ültetéssel egy menetben kézi kiszórással történt (IV. 25.), melyet közvetlenül a szekunder bakhátra töltés követett. A ZÖLDPAJZS® EK-műtrágya lombkezelés hártya permetező géppel a harmat felszáradása után az intenzív naposugárzás és meleg bekövetkezése előtt reggel történt virágzás előtt és virágzás után 2x3 liter/ha (VI. 10. és 21.) és egy másik parcellában egy emelt 2x6 liter/ha-os dózisban (VII. 9. és 17.). A növényvédelmi kezelések során olyan hatóanyagot, mely a kísérlet eredményességét befolyásolná, nem alkalmaztunk. A kezeléseket követő 4-7 napon belül elvégeztük a lombfelvételkezeléseket. Vizsgáltuk a növény vitalitását, az állomány kiegyenlítetttségét, felvételkezeltek az esetleges tápanyag hiánytüneteket. Húsz tővön felvételkeztük a fitofórás (*Phytophthora infestans*) (MONT.) DE BARY, és alternáriás (*Alternaria solani*) ELL. ET MART. gombabetegség tüneteit. A gumók kiemelése burgonyakiszedő géppel, felszedése és válogatása kézzel történt. A minták tömegét szántóföldi mérésre alkalmas digitális mérleggel állapítottuk meg. A keléskori és az állományban végzett felvételkezelések százezeresen vagy pontosan (1-100) módszerrel történtek. Betakarításkor a gumókat frakciónként (25-35 mm, 35-55 mm, 55 mm felett) válogattuk szét. A fuzáriummal (*Fusarium solani*) (Mart.) SACC. EM. SYND. ET HANS. fertőzött (egyéb gumóbetegség nem fordult elő) gumókat különválasztva egyenként mértük. A betakarított termésből beltartalmi értékeket (szárazanyag %, keményítőtartalom %) mértünk.

EREDMÉNYEK

1. táblázat: Össztermés (kg/ha)

Össztermés (kg/ha)	
Kezeletlen kontroll	24131
Zöldpajzs 2x3 liter/ha	25327
Zöldpajzs 2x6 liter/ha	25973
Terrum 70 kg/ha	26957

2. táblázat: Össztermés a 35-55 mm-es vetőgumó frakcióban (kg/ha)

Össztermés a 35-55 mm-es vetőgumó frakcióban (kg/ha)	
Kezeletlen kontroll	22827
Zöldpajzs 2x3 liter/ha	23479
Zöldpajzs 2x6 liter/ha	24240
Terrum 70 kg/ha	26196

3. táblázat: *Fusarium sp.* fertőzöttség %-ban

<i>Fusarium sp.</i> fertőzöttség %-ban	
Kezeletlen kontroll	5,16
Zöldpajzs 2x3 liter/ha	4,92
Zöldpajzs 2x6 liter/ha	4,6
Terrum 70 kg/ha	4,97

5. ábra: Lombfelvételkezelés
Fotó: Sepsi Eszter

3. ábra: Balaton Róza vetőburgonya
Fotó: Internet

4. ábra: 2x3 liter/ha (Zöldpajzs®) dózisban kezelt kísérleti parcella
Fotó: Sepsi Eszter

KÖVETKEZTETÉSEK

A beállított kísérletek egyértelműek bizonyították, hogy a Zöldpajzs® EK-műtrágyának és a Terrum M® Mikrobiológiai talajjavító készítménynek önmagában külön-külön technológiába építve pozitív hatása van. A Zöldpajzs® kezelés hatására a növények a vízhiány és a magas hőmérséklet ellenére is megfelelő turporban maradtak, az állomány kiegyenlítetttsége a kontrollhoz képest mindegyik kezelés esetében jobb volt. A legértékesebb vetőgumó frakcióban (35-55 mm) a Zöldpajzs® hatására (2x3 liter/ha) 652 kg-ot, a 2x6 liter/ha dózisnál pedig 1413 kg terméstöbbletet hozott, a Terrum M® esetében ez 3369 kg volt, alacsonyabb fuzarium fertőzöttség mellett. Mint, ahogy a kísérlet is bizonyította a természetes alapú lomb- és talajtrágyázás megbízható technológiai elem lehet a vetőburgonya termesztésben is. Amelynél fontos tényező a természetes immunitás megtartása.

RODALOMJEGYZÉK

- *Kocsák G. (2013.): www.ohh.hu/Kocsak_Gabor_2013_szeptember_27-en_Berencsot_tartott_cfoadja
- *Polgár Zs. (2008.): www.burgonyakutato.hu
- *Fischl G. (1981): A burgonya ültetésekor fertőtlenítés. Magyar Mikrobiológiai Társaság Nagykőrösi, Pécs, 1981. p. 35.
- *Mátyás A. (1981): A tápanyagellátás szerepe a burgonya és a burgonyavész (*Phytophthora infestans* (Mont. de Bary) gomba-parazita vírusosnak alakulása. Kandidázsi ér., Keszthely 1981.
- *Kadachik S. (1978): Kísérletek a *Phytophthora infestans* (Mont.) de Bary szaporítóanyagok ellen. Egyetem doktori értekezés, Keszthely 1978.

BACON-BE GÖNGYÖLT BÁRÁNYCSÜLÖK HÉJÁBAN SÜLT BURGONYÁVAL

HOZZÁVALÓK:

- 4 db báránycsülök
- só
- őrölt bors
- 6 gerezd fokhagym
- 12 szelet bacon
- 1 evőkanál zsír
- 80 dkg egyforma közepes burgonya

A megmosott, leszártott báránycsülköket sóval, borssal ízesítjük, kiskéssel több helyen felszúrjuk, és vékony csíkokra metélt fokhagymával megtűzdeljük. Az így elkészített csülköket szeletelt baconszalonnába göngyöljük, majd zsírozott tepsibe tesszük, két deci vizet öntünk alá, alufóliával lefedve 190 C-os sütőben 1-1,5 órát pároljuk, utána fólia nélkül 15-20 perc alatt készre pirítjuk. A körethez az alaposan megmosott héjas burgonyákat tepsibe tesszük és 180 C-os sütőben 25-30 perc alatt megsütjük. A megsült burgonyát a pirosra sült csülökkel tálaljuk. Ízlés szerint házi savanyúságot kínálunk mellé.

BRASSÓI PULYKAPECSENYE

HOZZÁVALÓK:

- 1,2 kg burgonya
- só
- 80 dkg pulykafelsőcombfilé
- 8-10 dkg füstölt szalonna
- 2 evőkanál olaj
- 6 gerezd fokhagyma
- 1 kiskanál sűrített paradicsom
- 1 mokkáskanál őrölt fekete bors

a burgonya sütéséhez:

- olaj

A burgonyát megmossuk, majd héjában megfőzzük. A vizet leöntjük róla és kihűtjük.

A comb hártáit levágjuk, megmossuk, majd kisu-jnyi vastagon felszeleteljük és a rostokra merőle-ge-sen vékony csíkokra vágjuk.

A szalonnát vékony csíkokra vágjuk, és lábasban, a kissé megforrósított olajon 2 perc alatt üvegesre sütjük. A húst hozzáadjuk, fehéredési pirítjuk. A zúzott fokhagymával, a paradicsompürével, a borssal és 1 csapott kiskanál sóval ízesítjük, 2 deci vizet aláöntünk, majd lefedve, kis lángon kb. 45 per-cig pároljuk

Ha kész a fedőt levesszük és 3-4 perc alatt zsírjára pirítjuk.

A burgonyát meghámozzuk, hasábokra vágjuk és bő forró olajban megsütjük, végül a hússal összefor-gatjuk.

Fajták közös tulajdonságai:

- bő vagy igen bő termés
- egyenletes gumók
- sima héj
- vírus, phytophthora rezisztencia
- nematoda rezisztencia
- jó mechanikai tűrőképesség
- hámozás, főzés utáni elszíneződés
nincs vagy minimális

EURO SOL

Burgonyakereskedelmi és Szolgáltató Kft.

1203 Budapest, Vízisport u. 21/A.

Tel.: +36 30 400 6879, +36 30 474 3849

Tel./fax: +36 1 397 2519, +36 1 289 8155

E-mail: eurosol@eurosol-potato.hu

www.eurosol-potato.hu

BELLAROSA

nagy gumójú, de formás, piros és korai

VALERY

piros, salátának való

MARABEL

korai sárga és gyönyörű

RED SONIA

még annál is szebb,
piros, korai

LAURA

bőtermő, piacos, jól tárolható

RED FANTASY

vetekszik a LAURÁVAL

JELLY

a megbízható

ANUSCHKA

igen korai, rendkívül piacos

Hogyan tehetjük a burgonyatermesztést még jövedelmezőbbé?

A burgonya népelelmezési szempontból nagyon fontos növény. Közkedveltségét elsősorban sokoldalú felhasználhatóságának köszönheti. Magyarországon 2014-ben a KSH adatai alapján 17.000 hektáron ültettek el burgonyát a tavalyi 22.000 hektárral szemben. Ebből 400 hektáron folyik vetőgumó előállítás.

A vetésterületek mértéke évről évre csökkenő tendenciát mutat. Ennek okai nem csak a kedvezőtlen és szélsőséges időjárásra vezethető vissza, hanem a burgonyafogyasztás visszaszorulására is. A magas vetőgumó árak miatt egyre több termelő próbálkozik gyengébb minőségű szaporítóanyaggal, saját termesztésű anyag visszavetésével, ez fajtaleromláshoz vezet. Ez a termés zsákutcája, hiszen a jelenlegi burgonya árak mellett sem jövedelmező a termesztés és nem éri meg a kockázatot a silány minőségű vetőgumó (Kecskés 2013).

Hazánkban jelenleg több mint 90 fajta található a Nemzeti fajtalistán. A keszthelyi Burgonyakutatói Központ célja olyan fajták nemesítése, melyek a magyarországi ökológiai körülmények között is sikeresen termesztethetők. Olyan fajtáké, melyek termőképessége és minősége a burgonyát károsító főbb kórokozókkal szembeni rezisztenciájuk révén, a több éven át tartó szántóföldi szaporítás alatt sem csökken, ezáltal gazdaságosan termesztethetők (Polgár 2008).

A fajták a Somogyi kifli kivételével (Bala-toni rózsza, Katica, Hópehely, Démon, White lady, Vénusz gold, Loret, Rioja) rezisztensek az Y, X, A vírusokra. A White lady és a Vénusz gold fajták pedig rezisztensek a *Phytophthora infestans* gomba ellen. Ezen kívül évről évre bebizonyosodik, hogy az előrejelzésre alapozott szakszerű növényvédelmi kezelések mellett elengedhetetlen a növény mennyiségi- és minőségi paramétereit javítani tudó lombtrágyák és talajkondicionálók használata, hiszen a fajták közt, például a gumóbetegségek iránti fogékonyságban nagy különbségek vannak (Fischl 1981).

Mindannyiunk közös érdeke – és nem csak a drasztikus növényvédőszer hatóanyag kivonások miatt – olyan ökológiai és biogazdálkodásban is engedélyezett készítményeket vonjunk be a termesztésbe, amelyek hozzájárulnak a gazdaságos termesztéshez és csökkenteni tudják a felhasznált szintetikus vegyszerek mennyiségét.

GRIMME – Sikeres betakarítás

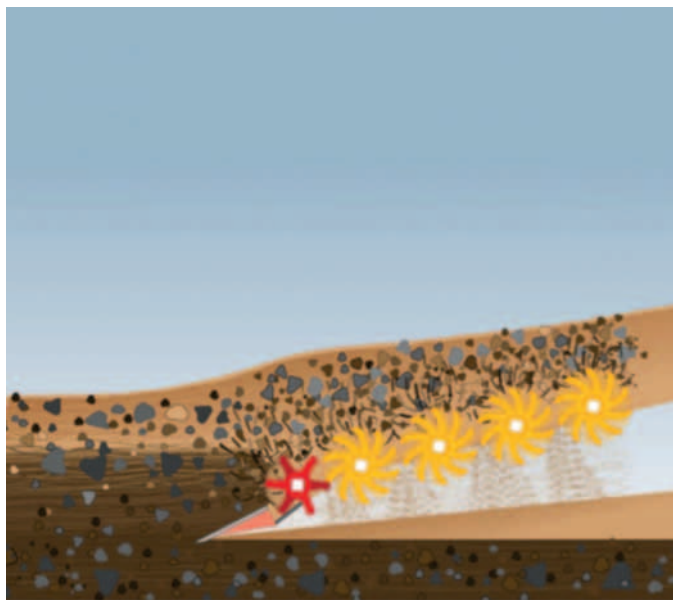

Több mint 150 éve Grimme

A növénytermesztés, és így a burgonyatermesztés kapcsán is elmondható, hogy nagyon fontos a termelési folyamatban használt gépek egymással való kompatibilitása. A németországi Grimme céget 1861-ben alapították, az 1950-es évek óta gyárt traktorral vontatható burgonyakiszedőket, 1969-ben készült el az első önjáró burgonyakombájn. Az évek során a termékpaletta folyamatosan bővült, a talajelőkészítéstől egészen tárházi betárolásig.

Talaj előkészítés, magágy-készítés

A hatékony talaj-elkülönítés alapvető feltétele az optimális magágy megléte. A magágykészítő 2 féle ekefejjel rendelhető a talaj típusától függően, valamint lazítóval is felszerelhető.

A magas minőségű burgonyatermelés feltétele a rögök és kövek talajból történő eltávolítása. A Grimme által szabadalmazott RotaPower System 25%-kal hatékonyabb rögkiválasztást tesz lehetővé a hagyományos rendszerekhez képest. Ez a speciális rotor jobban megtöri a megkeményedett altalajt, így előkészítve a magasabb minőségű rostálásra. Ezáltal a csillaghengerek és rostaszalagok kopásának mértéke jelentősen csökken.

Burgonyaültetés

A Grimme kétféle technológiájú burgonyaültető gyártásával foglalkozik: kanalas és szalagos.

Az ültetőkanalas ültetők 2-4-6-8 sorral és 700 – 6000 kg befogadóképességű tartállyal rendelkeznek. Ezernyi opcionális felszereltségükkel a teljesen a vevő igényeire szabhatók.

A szalagos ültetők 2-3-4 sorral és 1500 – 3000 kg befogadóképességű tartállyal rendelkeznek.

Talajművelés

A talajművelő gépeknek két fő típusát különböztetjük meg: a sorfüggetlen és a sorfüggő talajművelő gépeket.

A frontra szerelhető rotációs magágykészítő 180 cm munkaszélességével megfelel 2 db 75-90 cm szélességű bakhátnak. A késtartók teljesen hegesztettek, a gépen ezen kívül található 3 db formázó, ami a traktor nyomvonalából elhúzza a felhalmozott földet.

A 3 méter munkaszélességű talajmaró a kifejezetten nehéz viszonyokra lett kifejlesztve. 3 fokozatú hajtóművel 250 LE vonóerőig alkalmazható, előre és hátra is szerelhető.

Bakháthúzó és rotációs bakhákészítők 2-8 sorban 70-90 cm sortávolságban alkalmazhatók. Az optimális bakhátak érdekében a gépek sok-sok opcióval felszerelhetők, úgy, mint különböző marókések a különböző talajviszonyokhoz.

Betakarítás

A betakarítási szezon a néhány héttel a burgonyaszedés előtt már elkezdődik, amikor a burgonya szára lezúzásra kerül. Ez két előnnyel is jár: 1. a lezúzott szár a talaj tápanyag-utánpótlására is szolgál, 2. a szedési folyamat magasabb sebességgel végezhető, mert a szár nem jelent akadályt. A Grimme cég 6 féle szárzúzózt kínál a munka elvégzéséhez 2-4-6 sorra 75-90 cm bakhátszélességre.

A burgonyaszedőket két csoportra oszthatjuk.

1. A „sorfektető”: Ezen burgonyaszedők nem rendelkeznek befogadó-tartállyal, csupán maguk mögött

rendet képezve a burgonyát a talajra sorba halmoz-zák. 2 és 4 soros kivitelben létezik.

2. 1-2-3-4 soros vontatott burgonyakombájnok: 1-2 soros burgonyakombájnok 2-7,5 tonna befogadó-képességű tartállyal, oldalt vagy középen vontatott kivitelben. Sokféle opciós lehetőséggel, mellyel teljesen a vevő személyes igényeire szabható. A vontatott kombájnok rendelhetők tartály nélkül is 2, 3 és 4 soros kivitelben, ilyenkor a kombájn egy átrakó szalag segítségével a kombájn mellett közlekedő traktor pótkocsijára rakodja folyamatosan a kitermelt burgonyát.

Önjáró betakarítás

A Grimme gyár már önjáró burgonyabetakarító gépeket is kínál 2-4 soros kivitelben 325-490 LE teljesítmény-

nyel, 7-15 tonna befogadóképességű tartállyal, vagy tartály nélkül, átrakószalaggal. A kombájnok rendelkeznek szárzúzóval is, így a lezúzott szár rögtön a talajba visszaforgatásra kerül.

Tárházi gépek:

A gyártó tovább gondolta a burgonyabetakarítást, és tárházi gépekkel bővítette kínálatát, hiszen a folyamat a földből történő kiszedéssel nem áll meg.

A betárolás első állomása a fogadógarat. A garatok 6-49 m³ befogadóképességgel választhatók különböző felszereltségekkel.

A garattól szalagok segítségével a burgonya eljuttatható a halomrakóhoz. Az egész rendszer egyben megvásárolható, egymással kompatibilis, összeköthető.

Ha azonban a betárolás nem tárházban ömlesztve történik, lehetőség van ládákbá/konténerekbe történő rakodásra. A Grimme erre is kínál lehetőséget a GBF konténer-töltővel, amely az előző gépekkel szintén rendszerre alakítható.

A fenti gépekhez óriási alkatrészraktárral és szakszervizzel rendelkezünk.

Kérdéseivel, vásárlási igényével forduljon bizalommal szakértő csapatunkhoz, akik készséggel állnak rendelkezésére:

TEMPEL KFT.

Cím: 6060 Tiszakécske, Oláhházi dűlő 18.

Tel: 06-76/441-794

Fax: 06-76/441-727

E-mail: basa.janos@tempel.hu

www.tempel.hu

www.agroshop.hu

Burgonya, piaci hírek

Németország: a burgonya ára továbbra is alacsony marad

Az étkezési burgonya betakarítása lassan véget ér. A tapasztalatok szerint a hozam akkora, hogy sok helyen kevés a raktárhely. Elsősorban északon kellett raktárakat bérelni. Az eladás inkább csekély. Az élelmiszerkereskedők akciói a múlt héten kis emelkedést hoztak, de a hatásuk nem olyan tartós, mint régen. Az árak azonban nem változtak. A termelőszövetkezetek továbbra is 7 Euro/mázsa ártól jegyzi a burgonya árát. Ennyit a prémium minőségért fizetnek. Egyébként a csomagolók keresik az olcsó árut is, ahol az árszint inkább 5 Euro/mázsa körül mozog. A régiókon túli eladás Németországban továbbra is csekély. Ezzel szemben Kelet-Európa felé az export jóval élénkebb, de ez a kereskedés is alacsony árbázison folyik.

Az ipari burgonya szerződésen kívüli eladása szinte lehetetlen. Az árak a padlón vannak, és nincs is kilátás javulásra. A Bintje, Agria és Innovator Közép- és Nyugat-Európában igen csekély víz alatti súllyal rendelkezik, ezért ez nem alkalmas sültburgonya készítésére. Ez aligha érinti meg a nyersanyagbeszerzőket. Ha szállítmányok kiesnek is, minden gond nélkül pótolhatók. Az egyes tételek cseréjéről egyelőre egyetlen feldolgozó sem nyilatkozik szomorúan.

Bulgária: Rossz termést várnak

Bulgáriában idén tavasszal a gazdák kis mértékben kiterjesztették a burgonya termőterületét. 14 000 hektárról 15 000 hektárra nőtt a termőterület. A vegetációs időszakban az extrém esős és extrém száraz időszakok váltakoztak. A betegség esélye ezzel igen erős volt. Szeptemberben amikor be kellene takarítani a termést, az esőzések nagy mértékben rontották a burgonya minőségét. Elsősorban a rothadás terjedt el, nyilatkozta a bolgár burgonyaszövetség elnöke, Vencislav Kaymakanova a sajtónak. A megfigyelése szerint már az is siker lenne, ha 80 000–100 000 tonna burgonya teremne. Az előző évben a hozam 282 000 tonna volt.

Az árakkal sem elégedettek a bolgár termelők. Mostanában a burgonya ára 18 és 20 Euro/mázsa árszinten kel el. Az üzletekben a fogyasztók azonban 40 Euro /mázsa árat fizetnek. Ezt lehetőségként tekintik, miután magasabb árat is kérhetnek.

Nagy-Britannia: az étkezési burgonya ára továbbra is nyomott

Annak ellenére, hogy a Potato Council az árak csökkenésének megnyugvásáról ad jelentést és azt jelzi előre, a piac továbbra is kínálati nyomás alatt van. Mindenekelőtt a csomagolható étkezési burgonya lett olcsóbb. Átlagban 0,60 Euro/mázsaival csökkentek az árak, így a jó minőségű Maris Piper termőhelyi átvétellel 15,3 Euro/mázsa áron kel el, míg az Estima ára 9,5 Euro/mázsa. A csomagolók alig vesznek fel le nem szerződött árut, a szükségleteiket fedezi a szerződött burgonya. Ez érvényes a feldolgozókra is, akik változatlan árat fizetnek, fajtánként 5 és 7 Euro/mázsa között.

Hollandia: Óriási étkezési burgonya termést várnak

A Holland Statisztikai Hivatal, a CBS a múlt pénteken hozta nyilvánosságra a 2014. évi hivatalos burgonyatermelési adatait az interneten. Ezek alapjaiban majdnem megegyeznek a nyáron mért becsült értékekkel. Ez azt jelenti, hogy a 74 089 hektáron folyó termelés most 3,9%-kal nagyobb területen az elmúlt 10 év rekordértéke volt. A 3,9%-os csökkenés miatt 42 310 hektárra csökkent azonban a keményítő burgonya termőterülete, mely az utóbbi 10 év legkisebb értéke.

A hozamokat és betakarított mennyiséget illetően sok adat van, de még nem áll rendelkezésre hivatalos becslés. Az Eurostat arra utal, hogy Hollandiában már 6,9 millió tonna a termés, ami 330 000 tonnával magasabb a múlt évinél. A brüsszeli mezőgazdasági és élelmiszerügyi szakértők megfigyelése szerint (MARS) a hivatalos termés kerekén 7,1 millió tonna, azaz 600 000 tonnával több, mint 2013-ban. Így vagy úgy, de rekordmennyiséggel kell számolni. Részletekbe menően más lehet a helyzet, mivel a többlet az étkezési burgonyából keletkezik, a keményítőburgonya rovására.

A VTA termésbecslése

A burgonyatermelők szövetsége, a VTA nyilvánosságra hozott termésbecslése szerint a próbaszedések során felszedett étkezési burgonya 58 tonna/hektár értéket mutat, 10 %-kal többet, mint az ötéves átlag, és bő 7 tonnával többet, mint a tavalyi év átlaga. Ha a növekedést, és nem abszolút eredményt átvisszük a hivatalos adatokra, akkor látható, hogy ebben a szezonban Hollandiában bő 40 millió tonnával nőtt a termelés, mely utoljára 2000-ben lépte túl a 4,47 millió tonnás értéket.

Ukrajna: Délen nyomott burgonyaárak

Miután Ukrajnában a nagykereskedőket jól ellátták burgonyával, a termelők alig tudnak értékesíteni. A raktárak tele vannak, az árak pedig átmenetileg nyomottak. A hozam magasabb, mint tavaly volt, az eladás pedig kisebb. Aligha tudnak a harcoktól dűlt keletre szállítani. A Krimi ügyfelek üzletei folyamatosan problémásak, formai okok miatt, így oda sem lehet eladni. Ennek hatására tovább emelkednek az árak a Krimben. 17 és 31 Euro/mázsa ár között kérnek a nagykereskedők. Egy héten belül Dél és Nyugat-Ukrajnában azonban az árak 15%-kal csökkentek. Legutóbb a termelők már csak 8 és 11 Euro/mázsa szintet kértek. A Fruit Inform információs szolgálat adatai szerint tavaly kétszer ilyen magasak voltak az árak. A termelők abban bíznak, hogy a jövőben el tudnak kezdeni kereskedni Oroszországgal, ahova hamarosan tudnának burgonyát eladni – reménykednek.

Oroszországban az árak ismét emelkednek.

A nagykereskedelmi eladási középár Moszkvában 24 Euro/mázsa árszinttel 2 Euroval volt magasabb a tavalyi árnál. A kereslet továbbra is jó. Mindenekelőtt a túlméretes szemeket keresik, melyet a termelők még vizsztatartanak. Először a kisebb válogatást adják el. Régiótól függően a termelői árak 16 és 29 Euro/mázsa szinten mozognak.

Lengyelország: Erős termőterület-csökkenés a burgonyánál, nagyon kicsi termés

Lengyelországban 2014-ben ismét erősen csökkent a burgonya termőterülete, 337 000 hektárról 67 000 hektárral összesen 267 000 hektárra – jelentette a lengyel statisztikai hivatal, a GUS szeptember végén. A burgonyatermesztés hat év alatt a felére csökkent. A korai tavasz időben kicsalogatta a gazdákat a földekre. Az ültetés április első és második hetében megtörtént, a talajt optimálisan elő lehetett készíteni. Május első felében a hűvös idő gátolta a növekedést. Utána ismét melegebb lett, de a meleget régióként túl sok eső kísérte, ami a növényvédelem miatt volt kihívás. Július végén, augusztus elején északon forró és száraz idő következett. Augusztus közepétől kezdve már kedvező volt az időjárás a gumók tömegének növekedéséhez. A GUS abból indul ki, hogy a kevés rossz idő miatt 246 tonna/hektár termésátlaggal rekord várható. De a terület csökkenése nem tudja kompenzálni a betakarított mennyiséget. Ez várhatóan 6,6 millió tonnát tesz ki (múlt év 7,3 millió tonna), s az elmúlt évek legkisebb termése lenne. Az Eurostat szerint nyilván-

nosságra hozott adatok szerint is kisebb lesz a termés 6,3 millió tonnával.

Belgium: A szerződött burgonya jó 8,5 Euro/mázsa szinttel drágább, mint a szabad áru

Belgiumban az egyik utolsóként érő Challenger fajtát is érés-gyorsították szeptember végén. Az akkor vett minták visszaigazolják a korábbi termésbecsléseket, mely 61 tonna/hektár szinten volt, és magas termésátlagot jelentett. Ehhez jön még, hogy a gumók 90%-a 50 mm-nél nagyobb, mely magas hozamot jelent. Hektáronként 11 tonna burgonya éri el a 70 mm-es méretet. Minden megvizsgált gumónál ellenőrizték a fekete foltosságra való hajlamot is durvább bánásmód mellett. Az idén a burgonya igen érzékenynek bizonyult, mutatja az eredmény.

Az árak alacsony szinten vannak. Átlagban a Bintje szerződés nélkül 8,5 Euro/mázsa szinttel olcsóbb, mint szerződés szerint – jelenti a Begapom.

Ausztria: érezhetően nyugodtabb kereslet a burgonya-akciók iránt

A szép őszi időben a burgonya betakarítása jól halad, területenként már sok helyen befejezték. A termelők elégedettek a termésátlaggal. A nedves termőterületek, a rothadás kórokozói és a dróférgék jelentékeny gondot, és csökkentik a nettó hozamot. Az élelmiszerkereskedők akciói miatt a belföldi kereslet ismét kicsit ellaposodott. Az árakban levő játéktér igen kicsi. A termelői árak a múlt heti szinten vannak. Alsó Ausztriában és Steiermarkban a földeken a frissen szedett árut 7-8 Euro/mázsa áron veszik át. A kicsi, csomagolható, AMA védjegyes prémium áruért Alsó Ausztriában és Felső Ausztriában 12 Euro/mázsa árat kell fizetni.

Franciaország: 1 millió tonna étkezési burgonya – több, mint 2013-ban

Az esős időjárás idén nyáron magas burgonyatermést hozott, jelentették a francia statisztikusok a hét elején. Az étkezési burgonya termésátlaga 50 tonna/hektár szinten van, ami 12 %-kal magasabb a tavalyinál. A Nord Pas de Calais régióban a hozam 22%-kal nőtt, míg Picardie régióban csak 9%-kal. Ez a két régió adja Franciaország burgonyatermelésének háromnegyedét. A jó hozam mellett 8000 hektárral nőtt a termőterület összesen 123 000 hektárra. Ezeket összesítve jön ki a tavalyinál 1 millió tonnával magasabb termés, 6,115 millió tonna.

Az étkezési áruval szemben a keményítőburgonya területe 1 000 hektárral 19 000 hektárra zsugorodott. A jó hozamok ellenére 1,029 millió tonna, kb 40 000

tonnával kisebb a termés, mint 2013. évben – jelentik a legfrissebb becslések.

Piaci helyzet:

A jól haladó betakarítás mellett tény, hogy a sültburgonya gyártók magas kihasználtság mellett működnek, a kínálat mégis igen magas és az árak nyomottak. A múlt héten a legnagyobb átvető ismét csökkentette a szerződéses átvételi árakat. A Blientje ára már csak 1,5 Euro (múlt héten 2 Euro/mázsa). A Shelody és Innovátor ára 2 Euro/mázsa szinttel kicsivel magasabb.

A GIPT feldolgozó szövettség jelentése szerint júliustól augusztus végéig már 156 000 tonna burgonyát

dolgoztak fel. Ez 15%-kal, 22 000 tonnával volt több, mint az előző év azonos időszakában. Még a 2012/13-as szezonhoz képest is, amikor igen jól ment a burgonya feldolgozása, most 7000 tonnával magasabb az érték. A feldolgozott nyersanyag 59%-a szerződött termés, míg 33% import. de ennek többsége is szerződött, s csak 8% érkezett szabad belföldi piacról.

A közel 80%-ban betakarított termés más régiókban is magas termésátlagot mutat, de nem minden gazda rendelkezik elegendő raktárkapacitással. Az értékesítés vontatott. Az élelmiszerláncok sem tudják kihelezni az akciókra rendelt mennyiséget, és nem tudják eladni az árut az alacsony árak ellenére sem. Kevés

az utánrendelés. Az exportüzlet még mindig nyugodt még akkor is, ha a kelet és közép-európai megkeresések sokasodnak. Az UNPT változatos árakat állapított meg. Az Agata 7,5 héjminőségű, válogatatlan fajtáért belföldön 2,5 Euro/mázsa árat adtak. A Big Bag-ben a spanyol piacra már 7 Euro/mázsa árat kérhettek a termelők. A portugálok a 45 mm-nél nagyobb, válogatott gumókért akár 11 Euro/mázsa árat is adnak. A Marabel és Mozart 6 Euro/mázsa áron kelt el Olaszországban és Portugáliában. 15 kg-os zsákokban, 7,75 héjminőséggel Magyarországról 11,5 euro/mázsa áron.

Európai Unió:

Nyugaton és Németországban nagy burgonyatermés

2014-ben nyugaton és az EU közepén nagy volt a burgonyatermés. A termőterületek növekedése mellett magasak voltak a hozamok is. Északkeleten, keleten és délkeleten más a helyzet. A balti államokban kicsit csökkent a termőterület, Lengyelországban pedig erősen visszaesett a termelés. A helyenként átlagon felüli termésátlag sem tudta ezt egyensúlyba hozni. Az EU délnyugati részén az időjárás is befolyásolta, hogy a kezdetben jól növekvő termés nem hozott jó eredményeket. A tagállamok hivatalos termésbecslései egészítik ki az AMI adatait, és így 58,338 millió tonna EU burgonyatermésről beszélhetünk (előző évi adat: 54,216 millió tonna). A növekedés mértéke 1,715 millió tonna (az előző évi adat 1,776 millió tonna). Az EU 15 tagállamának területén tehát a keleti bővítést kivéve a termőterület nőtt. A keményítő burgonya veszített az étkezési burgonya javára. A betakarított mennyiség ott 45,46 millió tonnára rúg (előző évi adat 40,95 millió tonna), mely hosszú távon nézve jelentős, különösen, ha a területek átminősítését is figyelembe vesszük az értékelés során.

EURO SOL
Burgonyakereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Tel./Fax: 289 8155, 397 6549
Mobil: 30/963 8457, 30/933 3646
Postacím: 1203 Budapest Vizisport u. 21/a. 4. em. 2/a.
E-mail: eurosol@eurosol-potato.hu

Ha

- zöldségről
- burgonyáról
- répáról
- hagymáról
- spárgáról

van szó, akkor

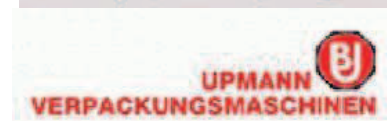

TEMPEL KFT

www.tempel.hu

**MEGBÍZHATÓ PARTNER A
MAGÁGYKÉSZÍTÉSTŐL A CSOMAGOLÁSIG!**

Agricola	vetés, ültetés	www.agricola.it
Alexander Solia	szeletelés, mosás, vágás	www.alexandersolia.com
Allround	mosás, osztályozás, tárolás, szállítás	www.allroundvp.nl
Bijlsma Hercules	osztályozás, szállítás, tárolás	www.bijlsmahercules.nl
DT. Dijkstra	mosás, osztályozás, tárolás, szállítás	www.dtdijkstra.nl
Grimme	ültetés, ápolás, betakarítás, osztályozás, szállítás	www.grimme.de
Karatzis	csomagolóanyagok	www.karatzis.gr
Upmann	mérés és csomagolás	www.upmann.de

Védelem
az ültetéstől
a konyháig...

Prestige®

sencor®
600SC

INFINITO®

Antracol®

 Melody® Compact

caLypso®

www.bayercropscience.hu

A növényvédő szereket biztonságosan kell használni.
Használat előtt mindig olvassa el a címkét és a használati útmutatót!

Bayer CropScience